

Разяснение за регистрация на фотоволтаична централа по Закона за акцизите и данъчните складове (ЗАДС)

Във връзка с извършването на регистрация на малки фотоволтаични централи по ЗАДС следва да се има предвид, че:

На задължителна регистрация по реда на чл. 57а, ал. 1, т. 3а от ЗАДС подлежат лица, които **продават** собствена електрическа енергия, произведена от енергия от възобновяеми източници от централа с обща инсталирана мощност **до 5 MW**, на потребители за битови и/или стопански нужди.

На задължителна регистрация по реда на чл. 57а, ал. 1, т. 3б от ЗАДС (изменена с ДВ, бр. 102 от 2022 г., в сила от 01.01.2023 г.) подлежат лица, които **потребяват** собствена електрическа енергия, произведена от енергия от възобновяеми източници за свои собствени нужди от централа с обща инсталирана мощност **над 1 MW и до 5 MW**, с изключение на лицата, които потребяват собствена електрическа енергия за битови нужди.

Законодателят в разпоредбата на чл. 4, т. 51 от ЗАДС е определил, че „битови нужди“ е потреблението на електрическа енергия от физическо лице за домакинството му, а „стопански нужди“ е всяко потребление на електрическа енергия, различно от потреблението за битови нужди, съгласно т. 52 от същия член на закона.

В чл. 57а, ал. 2 от ЗАДС са посочени кумулативно условията, на които трябва да отговаря лицето, за да получи регистрация, а именно регистрирано по ал. 1, т. 3б от същия член на закона може да бъде лице, което:

1. е търговец по смисъла на Търговския закон или по законодателството на друга държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство;

2. не е в производство по несъстоятелност или ликвидация;

3. се представлява от лица, които:

а) не са осъждани за престъпление от общ характер;

б) не са били членове на управителен или контролен орган или неограничено отговорни съдружници в дружество, прекратено поради несъстоятелност, ако са останали неудовлетворени кредитори;

4. няма публични задължения, събирани от митническите органи, данъчни задължения и задължения за задължителни осигурителни вноски с изключение на задължения по невлезли в сила актове, както и разсрочени, отсрочени или обезпечени задължения;

5. не е извършило тежко или повторно нарушение по този закон, с изключение на случаите, когато административнонаказателното производство е приключило със сключване на споразумение;

6. притежава лиценз, разрешение или регистрация, когато това се изисква по закон;

7. използва средства за измерване и контрол, отговарящи на изискванията на този закон, Закона за измерванията и на нормативните актове по прилагането им.

На основание чл. 57б, ал. 2 от ЗАДС за издаване на удостоверение за регистрация лицата по чл. 57а, ал. 1, 3а и 3б от закона подават искане за регистрация до директора на

териториалната дирекция по местонахождение на обекта. Искането се подава по образец Приложение 7а от Правилника за прилагане на Закона за акцизите и данъчните складове (ППЗАДС). Към искането се прилагат документите, посочени в чл. 57б, ал. 6 от закона.

За целите на контрола, осъществяван от митническите органи, лицата по чл. 57а, ал. 1, т. 3а, 3б от ЗАДС са длъжни да използват средства за измерване и контрол в точките за контрол по чл. 45 от Наредба № Н-1 от 22.01.2014 г. за специфичните изисквания и контрола, осъществяван от митническите органи върху средствата за измерване и контрол на акцизни стоки и отговарящи на изискванията на чл. 46 от същата наредба. Съгласно чл. 4, т. 10 от наредбата за измерване на електрическа енергия се използва електромер.

На основание чл. 37а, ал. 5 от ППЗАДС за издаване на удостоверение за регистрация на лицата по чл. 57а, ал. 1, т. 3а и 3б от закона митническите органи извършват проверки на място за установяване изпълнението на изискванията на закона и нормативните актове по прилагането му. При извършване на проверките по чл. 37а, ал. 5 от ППЗАДС лицата, подали искането, са длъжни да предоставят достъп на митническите служители до производствените и складовите помещения и до материалната и счетоводната отчетност, както и да им оказват необходимото съдействие. За извършената проверка се съставя протокол. След извършване на проверката директорът на териториалната дирекция издава удостоверение за регистрация по образец съгласно приложение № 7б или отказва с мотивирано решение издаването му.

В чл. 57б, ал. 16 от ЗАДС е определено, че правото за извършване на дейността, за която е издадено удостоверението за регистрация, възниква от датата на неговото връчване.

В разпоредбите на чл. 57а, ал. 2 от ЗАДС са посочени кумулативно условията, на които трябва да отговаря лицето, за да получи регистрация по чл. 57а от ЗАДС, като сред тези условия е това лице да е търговец по смисъла на Търговския закон или по законодателството на друга държава членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство.

Лицата, които са регистрирани по реда на чл. 57а, ал. 1 от ЗАДС, са длъжни да водят необходимата документация и отчетност, както и да подават съответните документи по ЗАДС и подзаконовите нормативни актове по прилагането му, в нормативно регламентирани срокове, сред които са и задълженията:

- да подават електронен акцизен данъчен документ по реда на чл. 84, ал. 8 от ЗАДС;

- да подават акцизна декларация по реда на чл. 87, ал. 3 от ЗАДС, която е по образец Приложение № 17 съгласно чл. 82, ал. 1, т. 3 от ППЗАДС;

- да водят документация и отчетност в съответствие с изискванията на чл. 73 и чл. 79а от ППЗАДС;

- да използват средства за измерване и контрол, отговарящи на изискванията на ЗАДС, Закона за измерванията и на нормативните актове по прилагането им (чл. 57а, ал. 2, т. 7 от ЗАДС).

На основание чл. 43, ал. 1, т. 2 от ЗАДС акцизът се начислява от регистрираните по чл. 57а, ал. 1, т. 1-3б от ЗАДС лица с издаване на регистриран електронен акцизен данъчен документ (е-АДД) по реда на чл. 84, ал. 8 от ЗАДС.

Съгласно чл. 43, ал. 2-5 от закона регистрираните лица по чл. 57а, ал. 1 от ЗАДС са длъжни да декларират начисления за данъчния период акциз с подаване на акцизна декларация.

Данъчният период е едномесечен и съвпада с календарния месец. Първият данъчен период обхваща времето от датата на връчването на удостоверение за регистрация по този закон до последния ден на календарния месец, през който е извършена регистрацията. Дължимият акциз се внася в държавния бюджет по сметката на компетентното митническо учреждение от регистрираните лица в срока за подаване на акцизната декларация.

В допълнение следва да се има предвид, че са приетите промени в ЗАДС (Изм., ДВ, бр. 42 от 07.06.2022 г., в сила от 01.01.2023 г.), съгласно които считано от 01.01.2023 г. лицата, регистрирани по чл. 57а, ал. 1, т. 3б от ЗАДС, са длъжни да подават акцизна декларация в края на данъчния период, който е едногодишен. Първият данъчния период за лицата по чл. 57а, ал. 1, т. 3б обхваща времето от датата на връчване на удостоверение за регистрация по този закон до последния ден на календарната година, а последният данъчен период обхваща времето от началото на календарната година до датата на съобщаване на решението за прекратяване на регистрацията.

Акцизът се начислява от регистрираните лица по чл. 57а, ал. 1, т. 1 - 3б с издаване на данъчен документ по чл. 84, ал. 1 по реда на чл. 84, ал. 8, 20 и 21 за стоките, за които акцизът е станал дължим съгласно чл. 20, ал. 2, т. 15, 16, 17 и 18.

Съгласно чл. 84, ал. 21 от ЗАДС (Нова - ДВ, бр. 92 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.; изм., бр. 42 от 2022 г., в сила от 01.01.2023 г.) акцизен данъчен документ се издава от лицата по чл. 57а, ал. 1, т. 3б и 5 общо за всички количества освободени за потребление акцизни стоки по смисъла на чл. 20, ал. 2, т. 17 и 18. Акцизният данъчен документ се издава на датата на подаване на акцизната декларация, съответно на датата на съобщаване на решението за прекратяване на регистрацията. Допуска се издаването на акцизен данъчен документ на хартиен носител, без да се изисква регистрация в информационната система на Агенция „Митници“.

На основание чл. 20, ал. 1 от ЗАДС задължението за заплащане на акциз възниква от датата на освобождаване на акцизните стоки за потребление.

В разпоредбите на чл. 20, ал. 2, т. 17 и т. 18 от ЗАДС е определено, че освобождаване за потребление на електрическа енергия е:

- продажбата на електрическа енергия на потребители на електрическа енергия, за битови и стопански нужди, с изключение на продажбите на лица, регистрирани по чл. 57а, ал. 1, т. 2, 3, 3а, 5 и 6 от ЗАДС;

- потреблението на електрическа енергия от лицата по чл. 57а, ал. 1, т. 3, 3б, 5 и 6 от ЗАДС за свои собствени нужди, с изключение на случаите на потреблението на електрическа енергия за производство или поддържане на производство на електрическа енергия.

Предвид гореизложеното, следва да се посочи, че:

В случай че лицето продава електрическа енергия, то при съобразяване с разпоредбата на чл. 57а, ал. 1, т. 3а от ЗАДС, че на задължителна регистрация подлежат лицата, които продават собствена електрическа енергия, произведена от енергия от

възобновяеми източници от централа с обща инсталирана мощност до 5 MW, на потребители за битови и/или стопански нужди, могат да се направят следните изводи:

- ако лицето продава произведената от него електрическа енергия на потребител за битови или стопански нужди (освобождава за потребление при продажба електрическа енергия по смисъла на чл. 20, ал. 2, т. 17 от ЗАДС), то следва да има регистрация по чл. 57а, ал. 1, т. 3а от ЗАДС;

- ако продава произведената от него електрическа енергия на лице, имащо регистрирания по чл. 57а, ал. 1, т. 2, 3, 3а, 5 и 6 от ЗАДС (не освобождава за потребление при продажба електрическа енергия по смисъла на чл. 20, ал. 2, т. 17 от ЗАДС), то не следва да има регистрация по чл. 57а, ал. 1, т. 3а от ЗАДС.

□ В случай че физическо лице, което няма качеството на търговец, произвежда електрическа енергия от възобновяеми източници и я консумира за битови нужди, т.е. произведената електрическа енергия от възобновяеми източници се консумира от физическото лице за домакинството му, то това лице не подлежи на регистрация по смисъла на ЗАДС, респективно за него не възниква задължение за заплащане на акциз;

□ Лице, което е търговец съгласно изискването на чл. 57а, ал. 2, т. 1 от ЗАДС, което консумира собствена електрическа енергия, произведена от енергия от възобновяеми източници за свои собствени стопански нужди по смисъла на чл. 4, т. 52 от ЗАДС, от централа с обща инсталирана мощност обща инсталирана мощност над 1 MW до 5 MW, следва да има регистрация по реда на чл. 57а, ал. 1, т. 3б от ЗАДС, а не лиценз за управление на данъчен склад;

□ Лице, което консумира собствена електрическа енергия, произведена от енергия от възобновяеми източници за свои собствени (стопански) нужди от централа с обща инсталирана мощност **до 1 MW**, не подлежи на регистрация по реда на чл. 57а, ал. 1, т. 3б от ЗАДС (изменена с ДВ, бр. 102 от 2022 г., в сила от 01.01.2023 г.).

В допълнение Ви уведомяваме, че с обнародвания Закон за държавния бюджет на Република България за 2023 г. (обн. ДВ, бр. 66 от 01.08.2023 г., в сила от 01.08.2023 г.) са публикувани промени в ЗАДС, съгласно които от 01.08.2023 г. акцизната ставка за електрическа енергия с код по КН 2716, произведена от слънчева енергия и предназначена за стопански нужди, е 2 лв. за мегаватчас.

Информация за процедурата за регистрация на лицата по чл. 57а, ал. 1 от ЗАДС можете да намерите на следния електронен адрес:

<https://egov.bg/wps/portal/egov/dostavchitsi+na+uslugi/agentsii,+sazdadeni+sas+zakon/uslugi-199/1713>

Последна актуализация: 08.09.2023 г.